

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29.08.2002, sp. zn. 4 To 597/2002, ECLI:CZ:KSCB:2002:4.TO.597.2002.1

Číslo: 31/2003

Právní věta:

I. Poškozený nemá právo stížnosti proti usnesení, jímž soud prvního stupně podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. z důvodů uvedených v ustanoveních § 188 odst. 1 písm. c) a § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastavil trestní stíhání obviněného.

II. Účastníkem na podnikání dvou nebo více podniků nebo organizací ve smyslu ustanovení § 128 odst. 2 tr. zák. může být např. i manažer, provádějící práce na základě manažerské smlouvy, nebo externí spolupracovník, vykonávající aktivity na základě smlouvy o dílo, mandátní smlouvy, zprostředkovatelské smlouvy a podobně. K naplnění souběhu účasti na podnikání více subjektů pak není zapotřebí, aby jednájící osoba byla v téže pozici v každém z nich.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 29.08.2002

Spisová značka: 4 To 597/2002

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení o stížnosti, Řízení před samosoudcem, Zastavení trestního stíhání, Zneužívání informací v obchodním styku

Předpisy: § 128 odst. 2 tr. zák.

§ 148 odst. 1 písm. c) tr. ř.

§ 314c odst. 1 tr. ř.

§ 314c odst. 4 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích zamítl stížnost poškozeného V. R. proti usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 7. 2002 sp. zn. 6 T 142/2001. Ke stížnosti státního zástupce zrušil usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 7. 2002 sp. zn. 6 T 142/2001 a okresnímu soudu uložil, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením ze dne 4. 7. 2002 sp. zn. 6 T 142/2001 rozhodl Okresní soud v Českých Budějovicích tak, že podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. a § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. za použití § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastavil trestní stíhání obviněného B. K. pro skutek spočívající v tom, že dne 19. 2. 1996 v Č. B., jako zaměstnanec společnosti V. R. - z. t., projektová činnost v investiční výstavbě, výzkum a vývoj strojů a zařízení pro zemědělství, výroba a opravy zemědělských strojů, ve funkci zástupce pro jižní Čechy, uzavřel za tuto společnost se záměrem získat zakázku na provedení montáže zemědělské technologie pro společnost F., a. s., se sídlem v T., ke smlouvám č. X a Y uzavřeným mezi společnostmi V. R. - z. t., se sídlem v D. a Ing. V. V. dne 27. 9. 1995 na dodávku a montáž zemědělské technologie k těmto smlouvám dodatek o zrušení článku II těchto smluv, tedy provedení montáže zemědělské technologie bez nároku na odstupné, a následně dne 26. 2. 1996 v Č. B. uzavřel jako zástupce společnosti F., a. s., se sídlem v T. s předmětem podnikání mimo jiné výroba a opravy zemědělských strojů, projektová činnost ve výstavbě a poradenská činnost v zemědělství, s Ing. V. V. smlouvu o dílo č. Z o provedení montáže zemědělské technologie, jež byla původně předmětem smluv č. X a Y uzavřených mezi společnostmi V. R. - z. t., se sídlem v D. a Ing. V. V., od 13. 2. 1996 působil jako člen představenstva F., a. s., neboť skutek není trestným činem a není důvod k postoupení věci.

Okresní soud takto rozhodl s odůvodněním, že popsané jednání nenaplnňuje znaky zažalovaného trestného činu, neboť není splněna podmínka současné účasti obviněného na podnikání dvou subjektů, když pracovní poměr obviněného ve společnosti V. R. skončil 23. 2. 1996 a pracovní poměr ve firmě F., a. s., nastoupil až následující den, tedy 24. 2. 1996 a smlouvu za firmu F., a. s., s klientem V. uzavřel až 26. 2. 1996. Dále okresní soud uzavřel, že trestní zákon v ustanovení § 128 odst. 2 sankcionuje uzavření smlouvy a nikoli zrušení, jak k tomu došlo v případě článku II smluv č. X a Y. Konečně okresní soud naznačil, že zažalovaný trestný čin je trestným činem úmyslným, přičemž v průběhu přípravného řízení nebylo prokazováno zavinění obviněného v tom směru, že obviněný by byl schopen rozpoznat nepříznivý zdravotní stav poškozeného R. a s ohledem na tento stav i jednat.

Proti citovanému usnesení podal řádně a včas prostřednictvím svého zmocněnce stížnost poškozený R., tuto stížnost blíže neodůvodnil.

Dále proti usnesení řádně a včas podal stížnost v neprospěch obviněného státní zástupce. Ten ve stížnosti namítl, že okresní soud nesprávně vyložil podmínku ustanovení § 128 odst. 2 tr. zák. spočívající v „uzavření smlouvy“. Podle názoru státního zástupce je třeba tento termín vykládat nikoli úzce jako úkon zakládající právní vztah, ale naopak se jedná o právní úkon, který právní vztah může nejen zakládat, ale i měnit či rušit. Dále státní zástupce vytkl okresnímu soudu nesprávný výklad týkající se souběhu účasti obviněného na podnikání dvou subjektů. Podle názoru státního zástupce postačuje účast na podnikání každého z konkurujících si subjektů v obecné rovině nikoli pouze ve formě zaměstnaneckého poměru, když z formulace ustanovení § 128 odst. 2 tr. zák. (z použití slova „účastník“) lze dovodit, že formy účasti na podnikání jsou vyčísleny toliko demonstrativně. Státní zástupce konečně odmítl úvahu okresního soudu o nedostatečné objasněnosti subjektivní stránky trestného činu, když případné pochyby lze odstraňovat v řízení před soudem, kde spočívá podstata dokazování. Navrhl proto, aby krajský soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Pokud jde o stížnost poškozeného, je třeba uvést, že okresní soud řádně rozhodoval podle ustanovení § 314c odst. 1 tr. ř., proti němuž připouští trestní řád stížnost poškozenému pouze v případě, že okresní soud rozhoduje o podmíněném zastavení trestního stíhání anebo o narovnání. Ve všech ostatních případech rozhodnutí podle § 314c odst. 1 tr. ř. přiznává zákon právo o stížnosti toliko státnímu zástupci a obviněnému (§ 314c odst. 4 tr. ř.). Z uvedeného je zřejmé, že poškozený není osobou oprávněnou podat stížnost proti napadenému usnesení, a krajský soud tedy poškozeným

podanou stížnost zamítl podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Podle § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal krajský soud při rozhodování o stížnostech správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž mohou stěžovatelé podat stížnost, i řízení předcházející napadenému usnesení, a dospěl k následujícím závěrům: V řízení předcházejícím napadenému usnesení nedošlo k vadám, které by měly za následek, že napadené usnesení by muselo být zrušeno. V řádně a nezávadně provedeném přípravném řízení byly opatřeny podklady pro to, aby obviněný byl postaven před soud. Krajský soud se neztotožňuje se závěry okresního soudu o tom, že dosavadní přípravné řízení by dostatečně neobjasnilo subjektivní stránku trestného činu, jehož se měl dopustit obviněný, tak, aby nemohla být podána obžaloba. Lze naopak souhlasit se státním zástupcem, že jádro dokazování spočívá v řízení před prvostupňovým soudem, kde lze zjišťovat a odstraňovat případné pochybnosti o tom, v jaké formě zavinění obviněný jednal. Je sice pravdou, že subjektivní stránka trestného činu je jednou ze základních okolností, bez které není možné v hlavní líčení rozhodnout (§ 314c odst. 1 písm. a/, § 188 odst. 1 písm. e/ tr. ř.), toto ustanovení však nelze vykládat takovým způsobem, že již při ukončení přípravného řízení by musela být zcela nepochybná konkrétní forma zavinění obviněného tak, aby bylo možno říci, zda jednal úmyslně, ať již v úmyslu přímém či nepřímém. Pro podání obžaloby postačuje, pokud lze mít za důvodně podloženou tu formu zavinění, která postačuje k naplnění znaků zažalovaného trestného činu. Opačný přístup by pak přivozoval, že hlavní líčení by v podstatě bylo nadbytečným, neboť by pouze opakovalo již zcela nepochybně zjištěné skutečnosti z řízení přípravného. V daném případě to znamená, že dosavadní přípravné řízení poskytlo podklady pro to, aby bylo možno uzavřít, že obviněný aktivním jednáním zrušil jistá ustanovení smlouvy uzavřené za svého zaměstnavatele R. a krátce na to uzavřel na tatáž plnění smlouvy za svého nového zaměstnavatele společnost F. Dosud zjištěné skutečnosti nasvědčují důvodnému podezření, že zaměstnanec pohybující se v pozici, v jaké byl obviněný ve společnosti R., mohl být alespoň z části informován o schopnostech svého zaměstnavatele dostát sjednaným závazkům a mohl posoudit, zda jeho jednání bude jednáním přinášejícím jeho dosavadnímu zaměstnavateli prospěch či škodu (§ 73 odst. 1 písm. d/ zák. práce). Navíc v tomto směru nutno poukázat na vyjádření obviněného o tom, že ještě dříve, než dne 26. 2. 1996 uzavřel za firmu F. s klientem V. novou smlouvu, domlouval již se subdodavatelskou společností STS S. praktickou realizaci montáže u Ing. V. Uvedené může nasvědčovat tomu, že obviněný ještě před uzavřením smlouvy za společnost F. s Ing. V. věděl, že k takovému právnímu úkonu dojde, neboť jinak by sotva předjednával otázku subdodávek. Uvedené vyjádření obviněného je pak v rozporu s jeho dalším vyjádřením o tom, že Ing. V. se neobrátil na žádnou jinou společnost, ale vyčkal, až se něj obrátí obviněný. To, zda obviněný při zažalovaném jednání byl veden úmyslem opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch, pak spočívá skutečně na dokazování v hlavním líčení, v němž bude právě na státním zástupci, aby ve smyslu § 180 odst. 1, 2, 3 tr. ř. dokazoval, že obžaloba byla podána důvodně.

Stížnost státního zástupce shledal krajský soud jako odůvodněnou. Krajský soud nemůže přisvědčit závěru okresního soudu o způsobu jeho výkladu ustanovení § 128 odst. 2 tr. zák. Podle tohoto ustanovení se trestného činu zneužívání informací v obchodním styku dopustí ten, kdo jako pracovník, člen orgánu, společník, podnikatel nebo účastník na podnikání dvou nebo více podniků nebo organizací se stejným nebo podobným předmětem činnosti v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jedné nebo více z nich.

Podle názoru krajského soudu zakládá pojem „účastník“ skutečně široký výčet způsobů, jakými může být pachatel činný v jednom či více podnikatelských subjektech. Pojem účastník může v sobě zahrnovat i takový vztah osoby činné v podnikání nějakého subjektu, jakým je například manažer, který vykonává pro podnikatelský subjekt aktivity na základě manažerské smlouvy (smlouva *sui generis*), popřípadě externí spolupracovník, vykonávající aktivity na základě smlouvy o dílo, mandátní smlouvy, zprostředkovatelské smlouvy a podobně. Podle přesvědčení krajského soudu i ze zařazení trestného činu zneužívání informací v obchodním styku do druhého oddílu druhé hlavy

trestního zákona (trestné činy proti hospodářské kázni) je zřejmé, že cílem zákonodárce je postihovat celé spektrum činností, které by zvýhodňovaly či znevýhodňovaly některý podnikatelský subjekt, a není tak důvod, aby aktivity osoby, která není v pozici výslovně vyjmenované v § 128 odst. 2 tr. zák., nebyly postihovány, byť těmito aktivitami zcela zřejmě dochází k poškozování jednoho z podnikatelských subjektů. K naplnění souběhu účasti na podnikání více subjektů pak není zapotřebí, aby jednáající osoba byla v téže pozici v každém z nich, a nelze tedy souhlasit s okresním soudem, že u obviněného by podmínka současné účasti nebyla splněna proto, že on pracovní poměr ve společnosti R. ukončil dříve, než nastoupil pracovní poměr ve společnosti F. Kromě uvedeného je nutno poukázat na to, co ve stížnosti zmiňuje státní zástupce, totiž že obviněný K. byl ve společnosti F. činný již od 13. 2. 1996, a to jako člen představenstva akciové společnosti, které nepochybně je orgánem obchodní společnosti.

Krajský soud se neztotožňuje ani se striktním výkladem okresního soudu, pokud jde o pojem „uzavření smlouvy“ ve smyslu § 128 odst. 2 tr. zák. I z důvodů naznačených v předchozím odstavci je zřejmé, že by sotva bylo cílem zákonodárce postihovat pouze aktivitu směřující ke vzniku právního vztahu (uzavření smlouvy v úzkém slova smyslu) a vyloučil by z postihu aktivity, které sice právní vztahy nezakládají, které ovšem mohou podstatně významněji zasahovat objekt zažalovaného trestného činu, totiž zájem na rovných podmínkách hospodářské soutěže. Navíc je nutno uvést, že i při puristickém výkladu k pojmu uzavření smlouvy je třeba dospět k závěru, že i dvoustranný úkon, kterým se ruší či mění dříve uzavřená smlouva zakládající nějaký právní vztah, je uzavřením smlouvy, byť obsahem této uzavřené smlouvy je toliko ujednání, že původní obsah sjednaný mezi stranami se ruší či mění. Obviněný tedy i tím, že učinil právní úkon, který směřoval ke zrušení článku II shora uvedených smluv mezi společnostmi V. R. a F., uzavřel smlouvu a jeho jednání tedy může být sankcionováno podle § 128 odst. 2 tr. zák.

Ze shora popsaných podstatných důvodů krajský soud ke stížnosti státního zástupce podané v neprospěch obviněného napadené usnesení zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.